

**Bryssel den 3 juli 2026
(OR. en)**

11135/26

**ECOFIN 925
UEM 329
SOC 454
EMPL 256
COMPET 869
ENV 845
EDUC 311
ENER 467
JAI 905
GENDER 142
JEUN 185
SAN 543
EIB
*ECB***

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	RÅDETS REKOMMENDATION om Rumäniens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer och färdigställts av ekonomiska och finansiella kommittén och som grundas på kommissionens förslag COM(2026) 223 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

om Rumäniens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97¹, särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som anges i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning och övervakning av genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna.
- (2) Den 25 november 2025 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Rumänien identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital och ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet³ den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.
- (3) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt säkerhet är förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Sedan konkurrenskraftskompassen offentliggjordes har den legat till grund för arbetet inom ramen för den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med EU:s strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

³ EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>).

- (4) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens⁴. Planerna för återhämtning och resiliens har, i kombination med sammanhållningspolitiska medel, varit avgörande för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna var nödvändiga för att på ett effektivt sätt hantera alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under de senaste omgångarna och eftersom de program som finansieras genom den europeiska sammanhållningspolitiken behövde ta hänsyn till de landsspecifika rekommendationerna. Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens.
- (5) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Rumänien. Rapporten innehöll en bedömning av Rumäniens framsteg med de landsspecifika rekommendationerna för 2025 och en utvärdering av Rumäniens genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av den analysen fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Rumänien står inför. I landsrapporten bedömdes också Rumäniens framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 2 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Rumänien. De viktigaste resultaten av kommissionens bedömning av makroekonomiska sårbarheter för Rumänien i enlighet med den förordningen offentliggjordes den 20 maj 2026⁵. Den 3 juni 2026 drog kommissionen slutsatsen att Rumänien fortsätter att ha alltför stora makroekonomiska obalanser. Framför allt har sårbarheterna i samband med budgetunderskott och underskott i bytesbalansen minskat på senare tid, även om de fortfarande är mycket stora, samtidigt som kostnadskonkurrenskraften fortfarande är en utmaning. Det offentliga underskottet minskade under 2025 till följd av tydliga konsolideringsansträngningar. Underskottet förväntas minska ytterligare 2026 och 2027, men skulle fortfarande vara stort. Kopplingen mellan banker och statspapper fortsätter att vara betydande eftersom bankernas innehav av inhemska statsobligationer som andel av de totala tillgångarna är störst i EU och ökade under 2025. Underskottet i bytesbalansen förbättrades endast marginellt under 2025, och väntas fortsätta att minska, men förblir stort. Enhetsarbetskostnaderna minskade markant under 2025 efter en mycket stark tillväxt under tidigare år, men förväntas fortfarande öka snabbare än i större delen av EU. Kärninflationen var den högsta i EU på senare år, vilket endast delvis kan förklaras av höjningen av mervärdesskattesatserna under 2025, och väntas fortsätta att vara hög. De politiska framstegen var betydande under 2025, särskilt när det gäller att minska budgetunderskottet, tack vare en tvåårig frysning av löner och pensioner i den offentliga sektorn samt höjda mervärdesskattesatser och andra skatter. Utan ytterligare kraftfull konsolidering av de offentliga finanserna, kompletterad med en försiktig inkomstpolitik och effektiva strukturreformer, är Rumänien fortfarande exponerat för stigande räntor och förändringar i investerarnas förtroende.

⁵ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *In-depth review for Romania Prepared under Regulation 1176/2011 on the prevention and correction of macroeconomic imbalances*, SWD(2026)141 final.

- (7) Den 8 juli 2025 antog rådet en reviderad rekommendation i enlighet med artikel 126 i EUF-fördraget i syfte att åtgärda situationen med ett alltför stort underskott i Rumänien⁶. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 2,8 % 2025, 2,6 % 2026, 4,6 % 2027, 4,4 % 2028, 4,2 % 2029 och 4,0 % 2030, vilket motsvarar följande maximala kumulativa ökningstakter (beräknade med 2024 som basår): 2,8 % 2025, 5,5 % 2026, 10,4 % 2027, 15,2 % 2028, 20,1 % 2029 och 24,9 % 2030. Den korrigerade nettoutgiftsbana som anges i den rekommendationen ersätter de maximala ökningstakter för nettoutgifter som fastställs i rekommendationen av den 21 januari 2025 om godkännande av Rumäniens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan⁷. På grundval av kommissionens bedömning av effektiva åtgärder av den 3 juni 2026⁹ hålls förfarandet vid alltför stora underskott i Rumänien vilande.
- (8) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att på ett samordnat sätt begära en aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul i syfte att stödja EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna, och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025¹⁰.

⁶ Rådets rekommendation i syfte att få situationen med ett alltför stort offentligt underskott i Rumänien att upphöra, antagen den 8 juli 2025. Alla handlingar som rör förfarandet vid alltför stora underskott i Rumänien finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Romania_en.

⁷ Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Rumäniens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C/2025/251, 10 februari 2025, [rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Rumäniens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan](#)).

⁸ Punkt 2 och bilaga II (Reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning av anpassningsperioden till 7 år) i rekommendationen av den 21 januari 2025 fortsätter att gälla.

⁹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och Europeiska investeringsbanken, *Europeiska planeringsterminen 2026– Vårpaketet*, COM(2026) 200 final.

¹⁰ Meddelande från kommissionen *Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten*, Bryssel, 19 mars 2025, C(2025) 2000 final.

- (9) Den 4 maj 2026 lämnade Rumänien in sin årliga lägesrapport för 2026¹¹ om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter, genomförandet av de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden och genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Rumäniens halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts när det gäller att genomföra planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241. Rapporten om de åtgärder som vidtagits inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott ingår i den årliga lägesrapporten.
- (10) Den reala BNP-tillväxten 2025 uppgick till 0,7 % och HIKP-inflationen låg på 6,8 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 0,1 % 2026 och 2,3 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 7,0 % 2026 och 3,7 % 2027.

¹¹ De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.

- (11) Enligt uppgifter från Eurostat¹² minskade Rumäniens offentliga underskott från 9,3 % av BNP 2024 till 7,9 % av BNP under 2025. Minskningen av underskottet 2025 återspeglar främst effekterna av flera åtgärds paket för konsolidering av de offentliga finanserna som antogs mellan december 2024 och oktober 2025. I december 2024 antog parlamentet åtgärder som bland annat innebar en nominell frysning av löner och pensioner i den offentliga sektorn under 2025 och inkomstgenererande åtgärder motsvarande 0,3 % av BNP. I juli 2025 antog parlamentet ytterligare åtgärder för konsolidering av de offentliga finanserna, bland annat betydande ökningar av skatteintäkterna (höjda mervärdesskattesatser, breddning av underlaget för hälso- och sjukvårdsavgifter, höjda punktskatter och en högre utdelningsskattesats) och en förlängning av den nominella frysningen av löner och pensioner till 2026. I september 2025 antog parlamentet också en höjning av de återkommande skatterna på bostadsfastigheter och miljöskatterna. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2026 ett underskott på 6,2 % av BNP 2026 och 5,8 % av BNP 2027. Minskningen under 2026 återspeglar främst helårseffekten av de åtgärder som beskrivs ovan. Minskningen av underskottet 2027 återspeglar främst den beräknade minskningen av de offentliga investeringarna efter det att faciliteten för återhämtning och resiliens har löpt ut. Den offentligfinansiella situationen i Rumänien är fortfarande bräcklig. Med tanke på den rådande politiska situationen är denna bedömning fortfarande förknippad med stor osäkerhet och medför risker för genomförandet av den finanspolitiska anpassning som fortfarande är nödvändig under 2026 och efterföljande år.

¹² Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

- (12) Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen¹³, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, kontraktiv med 2,2 % av BNP under 2025. Den beräknas vara kontraktiv, med 2,5 % av BNP 2026 och 0,7 % av BNP 2027.
- (13) Enligt uppgifter från Eurostat¹⁴ ökade Rumäniens offentliga skuld från 54,8 % av BNP i slutet av 2024 till 59,3 % av BNP i slutet av 2025. Ökningen av skuldkvoten 2026 återspeglar främst höga primära offentliga underskott och en beräknad ökning av räntebetalningarna. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2026 att skuldkvoten i förhållande till BNP kommer att öka till 61,6 % i slutet av 2026 och till 63,4 % i slutet av 2027. Ökningen 2026 och 2027 återspeglar främst de höga primära offentliga underskotten under denna period.
- (14) Enligt uppgifter från Eurostat¹⁵ uppgick de totala offentliga försvarsutgifterna i Rumänien till 1,5 % av BNP 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de uppgå till 1,7 % av BNP 2026 och till 1,8 % av BNP 2027¹⁶.

¹³ Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som finansieras nationellt och sådana som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

¹⁴ Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

¹⁵ Eurostat, ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

¹⁶ Natos definition av försvarsutgifter skiljer sig från Cofogs definition. Det kan också förekomma skillnader på grund av tidpunkten för bokföringen av utgifterna, framför allt för militär utrustning, eftersom Natos rapportering inte följer nationalräkenskapsreglerna när det gäller bokföringstidpunkt.

- (15) Unionen riskerar fortfarande att drabbas av avbrott i energiförsörjningen och hög prisvolatilitet, som förvärras av geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora finanspolitiska kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Rumänien antagit finanspolitiska åtgärder för att begränsa effekterna av de höga energipriserna på hushåll och företag¹⁷. Dessa åtgärder omfattar en icke riktad sänkning av punktskatterna på dieselprodukter fram till slutet av juni 2026 och riktat statligt stöd till jordbrukare och vissa företag som budgeterats fram till september 2026. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de offentliga kostnaderna för dessa åtgärder uppgå till mindre än 0,1 % av BNP 2026. Enligt kommissionens beräkningar skulle de offentliga kostnaderna för dessa åtgärder, om de fortsätter att gälla fram till slutet av 2026, uppgå till 0,1 % av BNP 2026.
- (16) På grundval av kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Rumänien med 0,5 % 2025. Nettoutgiftsökningen 2025 ligger under den rekommenderade maximala ökningstakten.
- (17) Enligt kommissionens beräkningar väntas Rumäniens nettoutgifter öka med 1,8 % 2026 och kumulativt med 2,3 % under 2025 och 2026. Den beräknade nettoutgiftsökningen 2026 ligger under den rekommenderade maximala ökningstakten. Även när 2025 och 2026 beaktas tillsammans ligger den beräknade kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna under den rekommenderade maximala ökningstakten.

¹⁷ Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (4 maj 2026).

- (18) I rekommendationen om godkännande av Rumäniens medelfristiga plan anges de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden och en tidsplan för deras genomförande. Med beaktande av den information som Rumänien har lämnat i sin årliga lägesrapport konstaterar kommissionen att genomförandet av de viktigaste stegen i dessa reformer och investeringar, som skulle ha genomförts senast den 30 april 2026, i stort sett är på rätt spår. Det pågår förberedande arbete på teknisk nivå inför reformen av ersättningssystemet för den offentliga sektorn, och en ny lag förväntas antas under sommaren 2026. Det krävs ytterligare åtgärder inom skatteförvaltningen, särskilt för att komma till rätta med den mycket stora bristen i efterlevnaden av mervärdesskattelagstiftningen. Ytterligare arbete pågår också med reformen av fastighetsbeskattningen, inbegripet utvecklingen av it-systemet för automatiserad fastighetsvärdering, införandet av den specialiserade strukturen för övervakning av systemen för offentliga utgifter samt reformen av företagsfinansieringen. Kommissionen anser att Rumänien överlag har uppfyllt sina åtaganden på ett tillfredsställande sätt¹⁸.
- (19) En förstärkning av budgetförfarandena som leder till bättre kontroll över de offentliga investeringarna skulle vara till stor nytta för att få bukt med budgetunderskottet i Rumänien. Under de senaste åren har det funnits en tendens till överutnyttjande jämfört med budgetplanerna på grund av bristande samordning mellan de fackministerier som ansvarar för investeringarna och finansministeriet. Ett investeringsplaneringsdokument som återspeglar alla investeringsåtaganden på medellång sikt, inklusive kapitalkraven under hela livscykeln, skulle skapa klarhet kring finansieringsbehovet och tillgången till medel även efter det aktuella budgetåret. Det saknas också mekanismer för att stödja tillgången till finansiering efter det årliga budgetåret och restriktioner för att omdirigera medel till andra ändamål. Denna övergripande situation bidrar till att de årliga budgetunderskotten blir högre än väntat. Skatteuppbörden bör också öka, särskilt genom att överbrygga mervärdesskatte- och bolagsskattegapet, som för närvarande ligger på 30 % respektive 44 %, vilket är de högsta nivåerna i EU. På medellång sikt och i linje med principen om finanspolitisk hållbarhet skulle det vara lämpligt att överväga en minskning av skattekillen på arbete för låginkomsttagare, som för närvarande står inför en jämförelsevis stor börda.

¹⁸ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och Europeiska investeringsbanken, *Europeiska planeringsterminen 2026– Vårpaketet*, COM(2026) 200 final.

- (20) De allmänna och särskilda pensionsreformer som genomförs behövs för att skydda de offentliga finanserna och säkerställa rättvisa i Rumäniens pensionssystem. Det krävs ytterligare insatser för att uppnå hållbara offentliga finanser, bland annat när det gäller att utforma och genomföra en lönereform inom den offentliga sektorn.
- (21) Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt och meningsfullt sätt vid rätt tidpunkt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument, även inom ramen för den europeiska planeringsterminen.
- (22) Genomförandet av sammanhållningspolitiska program i Rumänien, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden, sker i högre takt än EU-genomsnittet, både vad gäller projekturval och utbetalningar. Det är viktigt att upprätthålla den nuvarande takten och samtidigt maximera inverkan på plats. Rumänien vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att stärka konkurrenskraften och tillväxten. Genomförandet kan dock behöva stärkas ytterligare på vissa områden, bland annat när det gäller att mildra de sociala och ekonomiska konsekvenserna av avkarboniseringen och en rättvis omställning av ekonomin, med särskilt fokus på de territorier som påverkas mest av denna omställning. Rumänien behöver påskynda genomförandet av Fonden för en rättvis omställning (FRO), eftersom resurserna ska betalas ut före utgången av 2026. Det är avgörande att säkerställa att de nya investeringar som Rumänien identifierade i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna, särskilt de som är kopplade till de fem prioriteringar som fastställs i förordningen om halvtidsöversyn¹⁹, genomförs snabbt och effektivt.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen.

- (23) Rumäniens östra gränsregioner står inför ytterligare hinder för sin ekonomiska och sociala utveckling, eftersom befintliga strukturella problem förvärras. Konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina ökar trycket på säkerheten, stör gränsöverskridande ekonomisk verksamhet och gör det mindre intressant att investera.
- (24) Rumänien står inför flera utmaningar när det gäller kvalitet och effektivitet i offentlig förvaltning, utarbetande och prioritering av stora projekt, avkarbonisering av ekonomin och energiproduktionen, socialt skydd och tillgång till grundläggande tjänster, deltagande på arbetsmarknaden och kompetensbrist, fattigdom och social utestängning.
- (25) Den svaga offentliga förvaltningen och de svaga institutionerna fortsätter att tynga företagsklimatet. Även om det finns en formell ram för att utarbeta kvalitetslagstiftning är genomförandet inte konsekvent. Det finns fortfarande brister när det gäller offentliga samråd och konsekvensbedömningar, som i många fall fortfarande är en ren formalitet. Civilsamhällesorganisationer och företag är fortfarande kritiska till att de offentliga samråden har mycket korta tidsfrister och att deras synpunkter inte beaktas i tillräcklig utsträckning. De offentliga samråden skulle gynnas av att berörda parter involveras tidigare i den politiska processen, medan lagstiftningens kvalitet skulle kunna förbättras om offentligtanställda får bättre möjligheter att utarbeta konsekvensbedömningar av lagstiftningen och efterhandsutvärderingar. Förutsägbarheten i beslutsfattandet och rättssäkerheten utgör fortfarande en stor utmaning på grund av att regeringen ofta använder sig av nödförordningar i lagstiftningsprocessen. Rumänien hör dessutom till de länder som uppvisar svagare resultat när det gäller regelbördan, och 66 % av företagen anser att företagsreglering är ett hinder för långsiktiga investeringar. Trots de förbättringar som gjorts ligger tillgången till digitala offentliga tjänster för företag och enskilda långt under EU-genomsnittet (55 % jämfört med 86 % i EU, 63 % jämfört med 82 % i EU). Det krävs ytterligare insatser för att säkerställa interoperabilitet på alla förvaltningsnivåer, fastställa tydligare tjänstestandarder och förbättra transparensen och användarupplevelsen inom digitala offentliga tjänster. Rumänien skulle gynnas av en striktare tillämpning av ramen för bolagsstyrning för statsägda företag, bland annat när det gäller tillräcklig insyn och konkurrens vid styrelseutnämningar, enhetliga mandat samt användning av prestationsbaserad ersättning.

- (26) Trots de insatser som gjordes 2025 pekar de återkommande förseningarna i genomförandet av EU-program, inbegripet faciliteten för återhämtning och resiliens, på ihållande brister i den offentliga förvaltningens kapacitet att planera, organisera och genomföra komplexa projekt. Konkurrensen inom offentlig upphandling är begränsad, brister i planeringen och utarbetandet av anbud kvarstår och offentlig upphandling är fortfarande ett område med hög risk för korruption och bedrägeri. Genomförandet av klimatanpassningspolitik och investeringar i miljöinfrastruktur, särskilt inom vattenförvaltning och vattenresiliens, avfallshantering och cirkulär ekonomi samt naturbaserade lösningar, hindras av brist på expertis och resurser på alla territoriella förvaltningsnivåer samt systembrister i styrning och administrativa förfaranden, strategisk planering, verkställighet och datainsamling. Samtidigt kvarstår påfrestningarna på ekosystemen och den biologiska mångfalden, inbegripet marina ekosystem. Det finns fortfarande stora brister i järnvägs- och väginfrastruktur (inbegripet klimatresiliens), modernisering av rullande materiel, konnektivitet i avlägsna områden och gränsöverskridande konnektivitet med ojämnt genomförande av TEN-T, samtidigt som förnyelsen av fordonsparken fortfarande går långsamt och trafiksäkerhetsresultaten fortfarande är bland de svagaste i EU. Att tillgodose dessa investeringsbehov skulle främja både den ekonomiska tillväxten och den territoriella konvergensen eftersom betydande skillnader kvarstår mellan, men även inom, regioner, inbegripet huvudstadsregionen. Även om det vidtagits vissa åtgärder för att främja privata investeringar skulle insatser kunna göras för att underlätta för expanderande företag att få tillgång till bankfinansiering och annan finansiering, särskilt för små och medelstora företag, eftersom deltagandet på kapitalmarknaderna bland icke-professionella och institutionella investerare fortfarande är lågt och den finansiella kompetensen bristfällig. Både de offentliga utgifterna och näringslivets utgifter för forskning och innovation är bland de lägsta i EU, samtidigt som forskarnas karriärmöjligheter och samarbetet mellan näringsliv och den akademiska världen (samt den därmed förknippade tekniköverföringen) behöver stärkas. För att ta itu med dessa komplexa utmaningar skulle Rumänien gynnas av att stärka den administrativa kapaciteten på alla förvaltningsnivåer.

- (27) Även om Rumänien har gjort vissa framsteg när det gäller att avkarbonisera sin energimix, särskilt genom att avveckla kol- och brunkolseldad kapacitet inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen, krävs det ytterligare insatser för att stödja energiomställningen. Landets energisystem är fortfarande kraftigt beroende av fossila bränslen, vilket ofta leder till höga elpriser på marknaden. Att fasa ut kol och minska naturgasanvändningen genom att ersätta dem med renare alternativ skulle bidra till att bättre skydda Rumäniens ekonomi från framtida prischocker på fossila bränslen, öka energitryggheten och i slutändan gynna konkurrenskraften genom lägre energipriser.
- (28) Vissa framsteg har gjorts när det gäller att öka produktionen av förnybar energi under de senaste åren, och återhämtnings- och resiliensplanen innehåller åtgärder som syftar till att reformera regelverket så att utbyggnaden av förnybara energikällor drivs på. De utmaningar som identifierades 2025 kvarstår dock. Rumänien står inför flera hinder för utbyggnaden av förnybara energikällor, framför allt ett oförutsägbart regelverk, prisosäkerhet, besvärliga tillståndsregler och otydliga regler för markanvändning. Det krävs ytterligare investeringar för att förbättra systemets flexibilitet, särskilt med fokus på nätinfrastrukturen och lagstiftningsreformer som bidrar till att förenkla och påskynda tillståndsförfarandena så att det blir lättare att använda mer förnybar energi. Rumänien är på god väg att uppnå det gränsöverskridande sammanlänkingsmålet på 15 % för 2030, men kapaciteten är fortfarande otillräcklig och framstegen går långsamt. Det finns utrymme för närmare samordning med grannländerna (Bulgarien, Ungern, Moldavien och Ukraina) för att ytterligare förbättra marknadsintegrationen i regionen.

- (29) Rumänien subventionerar fortfarande fossila bränslen, samtidigt som uppvärmningssektorn, som är starkt beroende av gas, i stort sett fortfarande inte har reformerats. Det faktum att det saknas en tydlig utfasningsbana för dessa subventioner före 2030 avskräcker dock från elektrifiering och hindrar avkarboniseringen av energimixen. Det är särskilt viktigt att fasa ut subventioner till fossila bränslen som inte på ett målinriktat sätt åtgärdar energifattigdom och/eller inte tar itu med verkliga farhågor kring energisäkerheten. På grund av det ogynnsamma prisförhållandet mellan el och gas (som subventionerna till fossila bränslen delvis bidrar till) har elens andel av energiförbrukningen i stort sett stagnerat under de senaste tio åren. De höga energipriserna påverkar energiintensiva industrier och konkurrenskraften. Industrisektorn domineras av processer med begränsad flexibilitet (t.ex. stål/aluminium, cement, glas), vilket begränsar efterfrågefleksibiliteten. Rumäniens återhämtnings- och resiliensplan och sammanhållningspolitiska program omfattar också flera stora investeringar i energieffektivitet i bostäder och offentliga byggnader, men framstegen har gått långsamt och problem med bostadskvaliteten kvarstår. Det krävs ytterligare politiska insatser för att påskynda utbyggnaden av ny produktionskapacitet för förnybar energi, minska beroendet av fossila bränslen för att möjliggöra en avkarbonisering av den tunga industrin och minska energiförbrukningen, särskilt inom transportsektorn och byggnadsbeståndet.
- (30) Mot bakgrund av humankapitalets avgörande roll för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende rekommenderade rådet 2026 medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med strukturella utmaningar kopplade till humankapital på områdena kompetens och utbildning som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationerna för 2026 till Rumänien kan bidra till genomförandet av rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital.

- (31) Kvinnors deltagande på arbetsmarknaden är bland de lägsta i EU (57,8 % jämfört med 71,1 % i EU). Ungdomar kämpar för att få ett formellt arbete och ungdomsarbetslösheten var bland de högsta i EU, och andelen unga som varken arbetar eller studerar är betydligt högre än EU-genomsnittet (19,2 % jämfört med 11,0 % i EU). Sysselsättningen bland personer med funktionsnedsättning är fortsatt begränsad – sysselsättningsklyftan för personer med funktionsnedsättning ligger betydligt över EU-genomsnittet, och bland denna grupp är arbetsmarknadsdeltagandet i slutet av karriären ett av de lägsta i EU. Om kvinnor, ungdomar och personer med funktionsnedsättning deltar på arbetsmarknaden i större utsträckning skulle detta kunna mildra de negativa demografiska effekterna genom att arbetskraften ökar och den ekonomiska utvecklingen främjas. Det vore viktigt att ta itu med utmaningarna när det gäller aktiveringsåtgärdernas effekt, den begränsade andelen barn under tre år som är inskrivna i förskoleverksamhet och barnomsorg (11,4 % jämfört med 39,2 % i EU), särskilt i landsbygdsområden, och tillgänglighet till och anpassning av arbetsplatser för personer med funktionsnedsättning för att stödja deras inkludering på arbetsmarknaden. Rumänien uppvisar vidare en av de högsta nivåerna av fattigdom bland förvärvsarbetande i EU (10,7 % av de anställda jämfört med 8,3 % i EU 2025) – främst egenföretagare – trots den stadiga minskning som setts sedan 2016, då siffran låg på 18,6 %. Samtidigt har den genomsnittliga reallönen ökat avsevärt under samma period. Rumänien skulle kunna överväga att förbättra inriktningen på, finansieringen av och effekten av åtgärderna för aktivering på arbetsmarknaden och flytta fokus från anställningsstöd till utbildning, utåtriktad verksamhet och digitalisering av tjänster.

- (32) Rumänien har infört omfattande utbildnings- och kompetensreformer till stöd för kompetensutveckling. Trots dessa insatser kvarstår utmaningar när det gäller att minska andelen unga med högst grundskoleutbildning, förbättra de grundläggande färdigheterna och grundläggande digitala färdigheterna, effektivisera yrkesutbildningen och anpassa utbildningsresultaten till arbetsmarknadens behov. Andelen unga vuxna som lämnade utbildningen i förtid är fortfarande mycket hög mot bakgrund av den stadiga minskning som observerats på EU-nivå, och ännu högre i landsbygdsområden (23,7 % jämfört med 4,6 % i städer), i mindre städer och förorter samt bland romer och personer med funktionsnedsättning. De låga grundläggande färdigheterna bland unga rumäner hindrar konkurrenskraften och utvecklingen av humankapitalet – över 40 % av 15-åringarna har inte grundläggande kunskaper i matematik, läsning och naturvetenskap (jämfört med EU-genomsnittet på under 30 %), vilket vittnar om systembetingade brister i undervisningskvaliteten. Elever på landsbygden uppnår dessutom betydligt lägre resultat än elever i städerna. På landsbygden har dessutom endast 66,5 % av de vuxna avslutat grundskolan (jämfört med 94,7 % i städerna) och 6,6 % har genomgått högre utbildning (jämfört med 37,3 % i städerna). Vuxnas låga deltagande i utbildning begränsar dessutom kompetens- och karriärutvecklingen. Att ta itu med dessa utmaningar skulle också bidra till att förbättra arbetskvaliteten. Den stora bristen på grundläggande digitala färdigheter utgör en risk för den ekonomiska utvecklingen och den sociala inkluderingen. Endast 9,1 % av de som nyligen genomgått yrkesutbildning hade arbetsplatsförlagt lärande under sin utbildning (jämfört med EU-genomsnittet på 66,0 %). Dessutom leder bristen på samstämmighet mellan arbetskraftens kompetens och arbetsgivarnas behov – bland annat den ihållande bristen på utexaminerade inom STEM-ämnena – till kompetensbrist, särskilt inom sektorer som är viktiga för den gröna omställningen, och utgör ett stort hinder för företagen. För att ta itu med dessa utmaningar skulle Rumänien gynnas av att överbrygga de strukturella utbildningsklyftorna, säkerställa livslångt lärande och på bästa sätt utnyttja tillgängliga uppgifter om kompetensbehov och kompetensutveckling.

- (33) De sociala förhållandena fortsätter att förbättras, men risken för fattigdom eller social utestängning i Rumänien är en av de högsta i EU, med särskilt hög barnfattigdom och social utestängning (32,4 % jämfört med 24,3 % i EU 2025). Utsatta grupper, såsom romer, personer med funktionsnedsättning, lågutbildade och människor som bor på landsbygden, utsätts för förhöjda risker. Effekterna av sociala transfereringar (utom pensioner) när det gäller att minska fattigdomen var begränsade (21,7 % jämfört med 33,3 % i EU 2025), och utgifterna för socialt skydd är fortfarande bland de lägsta i EU. Tillgången till sociala tjänster, hälso- och sjukvårdstjänster och utbildningstjänster är fortfarande ojämn, och landsbygdsområden och marginaliserade grupper såsom romer har svårt att få tillgång till dem. Utan en bättre samordning mellan centrala och lokala nivåer, bland annat när det gäller insamling och utbyte av data, är underlaget för att bedöma behovet av subventionerade bostäder och huruvida beståndet av subventionerade bostäder är tillräckligt fortfarande begränsat. Dödligheten i fall som går att förebygga och behandla var fortsatt mycket hög, samtidigt som bristerna i primärvården, som även beror på personalbrist, driver på onödig sjukhusanvändning som inte är kostnadseffektiv och begränsar möjligheterna att göra tidiga insatser. Tillgången till långvarig vård och omsorg och sociala tjänster är fortfarande otillräcklig, särskilt när det gäller hemvård och samhällsbaserade tjänster för självständigt boende för personer med funktionsnedsättning, vilket försenar avinstitutionaliseringsprocessen. Att ta itu med dessa utmaningar skulle också bidra till att stödja uppåtgående social konvergens, i enlighet med kommissionens andra steg i landsanalysen inom ramen för social konvergens²⁰. Rumänien skulle gynnas av att förbättra det sociala trygghetssystemets täckning och tillräcklighet, även för egenföretagare, inbegripet jordbrukare, starkare samordning mellan olika förvaltningsnivåer och ytterligare investeringar i tillgängliga tjänster för att minska fattigdomen och främja social inkludering. De senaste lagstiftningsåtgärderna har stärkt mekanismerna som säkrar inkomsterna för arbetstagare som drabbas av arbetsgivarens insolvens.
- (34) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och slutsatserna om förekomsten av alltför stora obalanser återspeglas rekommendationerna enligt artikel 6 i förordning (EU)nr 1176/2011 i rekommendationerna 1, 2 och 3. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar till att åtgärda sårbarheter kopplade till det stora budgetunderskottet och stora underskottet i bytesbalansen. Den politik som avses i rekommendationerna 2 och 3 bidrar till att motverka sårbarheter kopplade till konkurrenskraften.

²⁰ [SWD\(2026\) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\) \(inte översatt till svenska\), 2026.](#)

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Rumänien att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Fortsätta att respektera de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet rekommenderade den 8 juli 2025, i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott att upphöra. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet och samtidigt säkerställa skuld hållbarhet och utgiftseffektivitet och gradvis anpassa budgeten för att klara strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att de åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av de höjda energipriserna är tillfälliga och inriktade på att skydda utsatta hushåll eller tillgodose energiintensiva företags behov och bevarar incitamenten för energibesparingar och att deras finanspolitiska kostnader är förenliga med åtagandena enligt EU:s finanspolitiska ram. Fortsätta att genomföra de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden i enlighet med rådets rekommendation av den 21 januari 2025. Vidta ytterligare beslutsamma åtgärder för att säkerställa de offentliga finansernas hållbarhet, bland annat genom att fullt ut genomföra de allmänna och särskilda pensionsreformerna, utforma och genomföra en lönereform inom den offentliga sektorn som bidrar till budgetkonsolidering och större rättvisa samt stärka budgetförfarandena för att säkerställa bättre kontroll över offentliga investeringar. Öka den totala skatteuppbörden som andel av BNP genom att fokusera på att täppa till mervärdesskatte- och bolagsskattegapen.
2. Säkerställa kontinuitet i de reformer och investeringar som genomförs inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Fortsätta genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen, när så är lämpligt, på grundval av omfördelningen till strategiska prioriteringar och flexibilitet som överenskommits inom ramen för halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen. Ta itu med de unika utmaningarna avseende socioekonomi, säkerhet och civil beredskap som påverkar de regioner som ligger vid EU:s östra yttre gräns, inbegripet behovet av att investera i infrastruktur med dubbla användningsområden.

3. Främja konkurrenskraft och minska de territoriella skillnaderna genom att främja privata investeringar, bland annat i forskning och innovation, och säkerställa tillförlitliga långsiktiga offentliga FoU-investeringar. Förbättra den offentliga förvaltningens kvalitet och effektivitet på och mellan alla förvaltningsnivåer, digitaliseringen av offentliga tjänster och förutsägbarheten och kvaliteten i beslutsfattandet, genom lämpliga samråd med berörda parter, ändamålsenliga konsekvensbedömningar och förenklade administrativa förfaranden. Stärka genomförandet av ramen för bolagsstyrning för statsägda företag och samtidigt verka för ekonomisk effektivitet och rationalisering inom sektorn. Säkerställa att mogna offentliga investeringar genomförs i god tid, bland annat genom effektiva förfaranden för offentlig upphandling. Underlätta investeringar i miljöinfrastruktur och i hållbara och säkra transporter, bland annat för att öka konnektiviteten i avlägsna områden och landsbygdsområden samt klimatreiliensen.
4. Ytterligare avkarbonisera energisektorn genom att öka elsystemets flexibilitet och nätkapacitet, påskynda utbyggnaden av förnybara energikällor samt öka de gränsöverskridande sammanlänkningarna och elhandeln. Öka andelen förnybar och uppgraderad fjärrvärmeproduktion och tillhörande infrastruktur för att uppfylla högeffektiva standarder, i kombination med energieffektivitetsrenoveringar av byggnader och utfasning av subventioner till fossila bränslen inom uppvärmningssektorn.
5. Stärka underrepresenterade gruppers deltagande på arbetsmarknaden genom att öka de aktiva arbetsmarknadsåtgärdernas effektivitet, tillgängligheten till arbetsplatser och deltagandet i förskoleverksamhet och barnomsorg. Ta itu med kompetensbristen genom att minska andelen unga med högst grundskoleutbildning, främja grundläggande färdigheter och arbetsmarknadsrelevant kompetens, bland annat genom kontinuerlig vuxenutbildning, effektivisera yrkesutbildningen samt på bästa sätt utnyttja kompetensdata inom utbildnings- och kompetenspolitiken, särskilt på landsbygden.

6. Minska riskerna för fattigdom och social utestängning genom att utöka det sociala skyddet och göra det effektivare, bland annat genom bättre tillgång till tjänster av god kvalitet, med fokus på primärvård och förebyggande hälso- och sjukvård, långvarig vård och omsorg, utbildning och arbetsförmedling, särskilt för mindre gynnade grupper, samtidigt som den finanspolitiska hållbarheten upprätthålls.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
